

Reactienota

Behorende bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau van het project
Integrale verkenning Dijkversterking Wolferen-Sprok en Dijkteruglegging
Oosterhout

Waterschap Rivierenland

6 mei 2018

De Reactienota geeft een samenvatting van de zienswijzen en adviezen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau van de Integrale verkenning Dijkversterking Wolferen-Sprok en Dijkteruglegging Oosterhout en bevat de beantwoording van het Bevoegd Gezag, de provincie Gelderland.

De Reactienota is een publicatie van:

- Provincie Gelderland
  - Waterschap Rivierenland.
-

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	SAMENVATTING EN BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN	2
3.	ADVIES COMMISSIE MIEUEFFECTRAPPORTAGE	11

Laatste pagina

Fout!
Bladwijzer niet
gedefinieerd.3

1

INLEIDING

De Integrale verkenning dijkversterking Wolferen-Sprok en dijkeruglegging Oosterhout doorloopt de procedure voor milieueffectrapportage (m.e.r.). De notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) markeert de start van de m.e.r. De NRD beschrijft de achtergrond, het doel en de aanpak van het proces dat uiteindelijk moet leiden tot een besluit over de dijkversterking Wolferen-Sprok en dijkeruglegging Oosterhout. De NRD lag van 22 februari tot en met 21 maart 2018 ter inzage.

In totaal zijn er 13 zienswijzen en adviezen ingediend. Vanwege de bescherming van persoonsgegevens, zijn de naam- en adviesgegevens niet vermeld als deze herleidbaar zijn tot natuurlijke personen.

Tabel 1.1 Zienwijzen en adviezen

nr.	Organisatie/particulier
1	particulier
2	gemeente Overbetuwe
3	particulier
4	Rijkswaterstaat
5	particulier
6	particulier
7	particulier
8	particulier
9	gemeente Lingewaard
10	particulier
11	Buitenplaats Oosterhout
12	Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
13	Commissie voor de milieueffectrapportage (aangevraagd advies)

Toelichting tabel

Hoofdstuk 2 geeft een samenvatting van de zienswijzen en de beantwoording vanuit het bevoegd gezag, de provincie Gelderland. In de eerste kolom staat een nummer, waarvan het eerste getal de indiener aangeeft in tabel 1.1. In de tweede kolom is de beantwoording van het bevoegd gezag gegeven. Hier is aangegeven welke gevolgen er zijn voor het op te stellen milieueffectrapport (MER).

In de zienswijzen zijn soms ook standpunten over maatregelen opgenomen. Daar is het nu nog niet het juiste moment voor in het proces. Deze zienswijzen zijn wel beantwoord, maar hebben geen gevolgen voor het MER.

Advies commissie voor de milieueffectrapportage

In hoofdstuk 3 is het advies van de commissie voor de milieueffectrapportage samengevat en voorzien van een reactie door het bevoegd gezag. De tabel is op dezelfde wijze opgebouwd als in hoofdstuk 2.

2

SAMENVATTING ZIENSWIJZEN EN BEANTWOORDING

Tabel 2.1 Samenvatting zienswijzen en beantwoording

Samenvatting zienswijze	Beantwoording
<p>1.1 Hoewel het waterschap contact heeft gezocht met de betrokkenen in het plangebied voor de dijkteruglegging, is de indiener van mening dat er voor de dijkteruglegging onvoldoende geluisterd is naar de betrokkenen. Indiener zou graag zien dat betrokkenen de mogelijkheid hebben om letterlijk mee te tekenen in het ontwerpproces.</p>	<p>In de NRD hebben we het ontwerpproces maar kort aangestipt. Het waterschap heeft, ook in het dijkterugleggingsgebied, verschillende ontwerpstudio's met de bewoners gehad, waarbij de mogelijkheid er was om op de ontwikkelperspectieven/kaarten te beïnvloeden. Dit zowel in de fase van mogelijke tracés voor de dijk en bouwstenen/toekomstperspectieven als van mogelijke naar kansrijke alternatieven. In het MER komen de trechtering van de oplossingen en het omgevingsproces opnieuw en iets uitgebreider aan bod. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p> <p>Het is de taak van de overheid om maatregelen uit te voeren in het algemeen belang, zoals in dit geval hoogwaterbeschermingsmaatregelen. De gekozen bestuurders van het openbaar bestuur, in dit geval provincie, waterschap en gemeenten, hebben tot taak om bij de besluitvorming over deze maatregelen maatschappelijke belangen af te wegen tegen persoonlijke belangen van betrokkenen. Het vaststellen van plannen voor een eventuele dijkteruglegging is daarmee een taak van het openbaar bestuur.</p>
<p>1.2 Het is onduidelijk wat er met de wel opgehaalde informatie is gedaan.</p>	<p>In het ontwerpproces hebben we veel reacties gekregen die waardevol zijn voor de inhoud en kwaliteit van het uit te voeren milieuonderzoek. Deze komen terug in het Milieueffectrapport. Omdat de NRD ingaat hoe dat onderzoek plaatsvindt, klopt het dus dat dit nu niet allemaal herkenbaar terugkomt in de NRD.</p> <p>Sommige van de ingebrachte wensen zijn niet van toepassing op de fase waar we nu in zitten, de afweging van alternatieven. Veel van de wensen hebben betrekking op kleine onderdelen in het ontwerp van het voorkeursalternatief (VKA). Deze klantwensen worden beoordeeld bij de totstandkoming van het Voorkeursalternatief en in de volgende fase bij de uitwerking van het Voorkeursalternatief. Dit heeft ondermeer betrekking op de volgende MER fase 2. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>1.3 Ontwerpen zouden eerst aan de direct betrokkenen voorgelegd moeten worden, voor publicatie.</p>	<p>We proberen verrassingen in de schetsontwerpen te vermijden. De concept-NRD met daarin de dijkterugleggingsalternatieven is besproken met de klankbordgroep, waarin ook betrokkenen uit het dijkterugleggingsgebied zitting hebben. Ook concepten van het MER zullen hier besproken worden voor publicatie. Naast de klankbordgroep heeft het waterschap in het ontwerpproces ook aandacht voor de direct betrokkenen in het dijkterugleggingsgebied Oosterhout. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>

Samenvatting zienswijze	Beantwoording
1.4 Onduidelijk is wie de belanghebbenden zijn bij de gebiedsontwikkeling van de dijkteruglegging.	De dijkteruglegging is een rijksambitie voor de periode 2030-2050. Als de dijkteruglegging Oosterhout naar voren wordt gehaald (van 2030-2050 naar nu) met instemming van het rijk, dan is voor het verleggen van de dijk en ander waterstand verlagende maatregelen rijksfinanciering beschikbaar. Voor de overige maatregelen moet geld worden gezocht bij de overheden en mogelijk deels toekomstige gebruikers. De schetsontwerpen van de dijkterugleggingsalternatieven zijn mede bedoeld om duidelijk te krijgen wat wel en niet gewenst is in de omgeving en hoe dat eventueel gefinancierd kan worden. Het is niet aan de orde dat nu al ondernemers worden gezocht om de recreatieve ontwikkelingen bij dijkteruglegging te financieren. Het MER maakt de buitendijkse effecten, en binnendijkse kansen en risico's van de mogelijke gebiedsontwikkelingen inzichtelijk, zoals ook aangegeven in de NRD. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
1.5 De meekoppelkansen moeten niet leidend zijn voor het waterschap en niet leiden tot belangenverstremming en oneigenlijk bestuur. Wie betaalt de meekoppelkansen? Het moet gaan om meekoppelkansen van direct betrokkenen.	Bladzijde 24 en 25 van de NRD gaan in op de meekoppelkansen en de (financiële) voorwaarden daarvoor. De buitendijkse gebiedsontwikkelingen bij de dijkterugleggingsalternatieven worden in de NRD niet beschouwd als meekoppelkansen. Ze zouden dat wel kunnen worden, bijvoorbeeld maatregelen voor de Kaderrichtlijnwater bij de nevengeulen. Deze alternatieven alleen door de huidige gebruikers te laten invullen (die als gevolg van de dijkteruglegging deels verdwijnen) doet niet volledig recht aan de ruimtelijke kwaliteit, waarin toekomstwaarde/toekomstige gebruikers ook van belang zijn. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
1.6 Deze zienswijze stelt dat de provincie Gelderland geenszins objectief kan zijn in de beoordeling van de NRD, omdat zij zelf een te groot belang heeft in het project.	In de NRD zijn de verschillende rollen beschreven in hoofdstuk 5. Het waterschap is de initiatiefnemer voor de dijkversterking en dijkteruglegging. Tegelijkertijd is de provincie bij de dijkteruglegging betrokken vanuit de Lange Termijn Ambitie Rivieren en voor de dijkteruglegging deels opdrachtgever voor de integrale verkenning. De provincie is eveneens bevoegd gezag voor het MER. Omdat echter het waterschap het onderzoek uitvoert is er sprake van een 'passende scheiding van functies'. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
2.1 Gemeente Overbetuwe waardeert de constructieve wijze waarop door betrokken overheden is samengewerkt en heeft geen verdere aanvullingen op het uit te voeren onderzoek. Wel vraagt de gemeente om de belangen van de gemeente en haar inwoners in ogenschouw te nemen, des te meer wanneer er gesproken wordt over de dijkteruglegging Oosterhout. Gemeente Overbetuwe wil voorkomen dat inwoners en ondernemers eerst te maken krijgen met dijkverbetering en later met dijkteruglegging bij Oosterhout. De ruimtelijke reservering moet vervallen.	Wij waarderen de constructieve opstelling van de gemeente. De belangen van de gemeente en de inwoners worden via de aanpak in de NRD inzichtelijk gemaakt in het Milieueffectrapport. Voor het vervallen van de ruimtelijke reservering voor dijkteruglegging is een wijziging van het (rijks)Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) nodig. Dit ligt buiten het bereik van het waterschap en de scope van deze milieueffectrapportage. Wel zullen we het effect van de huidige beperkingen vanuit het Barro wel bespreken in het Milieueffectrapport. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
2.2 Verzoek tot het toelichten van de weging van de verschillende thema's van het beoordelingskader voor de besluitvorming. Zorgvuldige inpassing is een voorwaarde voor dijkversterking en dijkteruglegging en moet bijdragen aan landschappelijke en ruimtelijke kwaliteit. De inpassing moet in overeenstemming met de structuurvisie 'Toekomstvisie+' plaatsvinden met aandacht voor aansluiting bij de maat en schaal van de gemeente, de inpassing in het landschap en belangen voor agrariërs, natuur en recreatie.	De bestuurders van provincie, gemeenten en waterschap kijken naar doelbereik, kosten, omgeving (Milieueffectrapport) en draagvlak. Het Milieueffectrapport geeft de ongewogen resultaten. Landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit (waaronder gebruikswaarde) zijn onderdeel van het Milieueffectrapport. Het Milieueffectrapport bevat het wettelijk- en beleidskader van dit thema, daaronder valt ook de Toekomstvisie+. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.

Samenvatting zienswijze	Beantwoording
<p>3.1 Indiener van deze zienswijze is van plan een woning te kopen in het zoekgebied voor de dijkteruglegging. De indiener vraagt om een zo compleet en exact mogelijk overzicht van de gevolgen voor het betreffende pand en perceel gelet op de drie alternatieven. De indiener ontvangt graag een nieuwsbrief.</p>	<p>De vraag wordt opgepakt door de omgevingsmanagers van het waterschap en is niet relevant voor het Milieueffectrapport. Mede gezien de proceduretijd van het m.e.r. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>4.1 Rijkwaterstaat geeft enkele op- en aanmerkingen over de tekst. Het betreft:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 De toelichting op de projectplanprocedure en de rol van de provincie 2 Het ontbreken van de referentiesituatie over de waterveiligheidssituatie 3 Het ontbreken van de Kaderrichtlijn Water in de referentiesituatie en het beoordelingskader (kader Beheer- en ontwikkelplan voor de rijkswateren) 4 RWS kijkt graag mee bij de aannames over de waterbodemonverontreinigingen in de uiterwaarden 5 Niet alle delen van de dijkterugleggingsalternatieven vallen onder het projectplan, hier zullen ook waterwetvergunningen en meldingen aan de orde zijn. 6 Uitslag en eventuele nadelige effecten op omliggende percelen zijn ook onderdeel van het RBK 7 Relevante wet- en regelgeving en bijbehorende beoordelingskaders opnemen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1 Bij de projectplanprocedure is de goedkeuring van de gedeputeerde staten van de provincie het m.e.r.(beoordelings)-plichtige besluit, zoals ook correct toegelicht op bladzijde 5 van de NRD. 2 In paragraaf 2.1 en 2.3 van de NRD is de waterveiligheidsopgave toegelicht. Hierin staat de informatie over de referentiesituatie voor de hoogwaterveiligheid. 3 De Kaderrichtlijn Water is onderdeel van het Milieueffectrapport via het thema natuur. Het Milieueffectrapport bevat uitgebreide beleidskaders zoals is toegelicht in paragraaf 4.3 van de NRD. 4 Hiervoor is het conditionerend onderzoek land- en waterbodemonderzoek (2016) beschikbaar via http://static.waterschapshuis.hosting.onehippo.com/onderzoek-land--en-waterbodemonderzoek.pdf 5 Wij zullen aan het einde van de verkenning de inventarisatie van vergunningen actualiseren en omzetten naar een vergunningenplan. 6 Het hele kader wordt beschouwd in het onderliggende onderzoek. 7 Zie 3. <p>Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>5.1 Hoewel de NRD niet over de norm gaat, wil de indiener aangeven dat hij het discutabel vindt dat het project met een dergelijke impact wordt uitgevoerd op basis van een discutabele norm. Zoals ook aangegeven bij de toelichting op de NRD 28 februari 2018.</p>	<p>Omdat de norm en het besluitvormingsproces verankerd zijn in de Waterwet, stellen we deze niet meer ter discussie in dit project. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>5.2 De in tabel 4.1 genoemde gebruikswaarde - woonfunctie is niet kwantitatief meetbaar. De vrees is dat dit aspect onderbelicht wordt en dit wordt versterkt doordat dit aspect in de NRD slechts eenmaal behandeld wordt.</p>	<p>Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van kwantitatieve gegevens, zoals ook is aangegeven in de NRD. Dit kan door aantallen woningen te geven die bijvoorbeeld gesloopt moeten worden, of waar de tuin wordt geraakt, of waar de woonfunctie wordt beperkt omdat bewoners/gebruikers voor activiteiten vergunningen moeten aanvragen. Het Milieueffectrapport beoogt de effecten feitelijk te geven. Het mogelijk slopen van woningen is een groot omgevingseffect. Ook hindereffecten op de woonfunctie zijn belangrijke effecten. Dit nemen we mee in het Milieueffectrapport, zoals de NRD ook aangeeft. Het Milieueffectrapport is input voor het besluitvormingsproces.</p> <p>Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>5.3 In tabel 4.1, in combinatie met 4.2, worden geen weegfactoren gegeven. Beoordeling zal daarom het karakter van willekeur hebben.</p>	<p>Het Milieueffectrapport geeft zo veel mogelijk feitelijke, ongewogen resultaten. Zie het antwoord bij 2.2. Het Milieueffectrapport is om de milieueffecten toe te lichten bij een besluit. De bestuurders moeten zich voldoende een oordeel kunnen hebben gevormd over de milieueffecten. Er vindt in het Milieueffectrapport geen weging plaats welk thema eventueel belangrijker is, dit is afhankelijk van de lezer. We proberen wel mee te geven dat een 'dubbele min' bij alle criteria betekent dat er sprake is van een effect waar een andere keus logischer is, of waar mitigerende/compenserende maatregelen nodig zijn. In het MER zal de scoretabel per criterium worden toegelicht. Zo kunnen de alternatieven</p>

Samenvatting zienswijze	Beantwoording
	telkens volgens de tabel beoordeeld worden en is er geen sprake van willekeur in de beoordeling van de effecten. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
5.4 De participatiemomenten die zijn georganiseerd waren te beperkt van opzet, zodat er van uitwisseling van ideeën weinig sprake is geweest. De inbreng met op te plakken post-it's was voor de indiener te beperkt en het is onduidelijk hoe deze informatie is meegenomen.	Zie het antwoord bij 1.2.
5.5 In het NRD wordt nergens gesproken over compensatie als verlies van gebruiksfuncties.	Het NRD bevat de aanpak om de omgevingseffecten te onderzoeken. Het MER gaat in op mogelijke maatregelen om effecten te optimaliseren, te verzachten (mitigeren) of te compenseren. Voor natuur betreft compensatie het realiseren van nieuwe natuurwaarden buiten het aan te tasten gebied. Een vorm van compensatie voor gebruiksfuncties is bijvoorbeeld planschade of nadeelcompensatie bij het mogelijk verwerven van grond door het waterschap. Dit wordt nader uitgewerkt in het projectplan Waterwet of provinciaal inpassingsplan. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
5.6 Feedback en informatieverstrekking naar bewoners is te beperkt. Bewoners willen meer duidelijkheid en gesprek met het waterschap. Over de emoties van bewoners wordt nergens in het NRD gesproken.	Natuurlijk begrijpen we dat er veel onzekerheid en impact bij en op belanghebbenden is. Het waterschap heeft de bedoeling de omwonenden te informeren en te laten participeren in het omgevingsproces. Het MER gaat zoveel mogelijk in op objectieve criteria. Zoals het aantal woningen waarop effecten zijn, en welk effect dat dan is. Dit geldt ook voor andere gebruiksfuncties als werken en recreëren. Er is bij zowel dijkversterking als dijkteruglegging een verband tussen getroffen bewoners/gebruikers en draagvlak binnen het plangebied. Een inschatting van het draagvlak volgt uit het omgevingsproces. Het is aan de betreffende bestuurders om een afweging te maken tussen het belang van het project en de belangen van omwonenden. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
6.1 Indiener van deze zienswijze zou graag meer inzicht willen in de besluitvorming die heeft geleid tot het afkeuren van de Waaldijk tussen Wolferen - Sprok. Ook wil de indiener graag meer duidelijkheid over de normering en daar bijbehorende (on)zekerheden en de maatgevende afvoer. Daarnaast een verzoek om meer informatie over de besluitvormingsprocedure omtrent de dijkteruglegging bij Oosterhout. De hoofddoelstelling van het project (bescherming hoogwater) is niet degelijk en niet genoeg uitgebreid geformuleerd. Budget en bestuurlijke route zijn niet toegelicht. Verzoek om meer duidelijkheid omtrent de budgetten.	De resultaten van de veiligheidsanalyse staan beschreven in paragraaf 2.3 van de NRD. De wettelijke veiligheidsnormen heeft het rijk vastgelegd in de Waterwet, onder andere op advies van de Deltacommissaris. In het MER nemen we een korte toelichting op de Waterwet op. Het waterschap heeft op 29 augustus een lezing verzorgd van Matthijs Kok, hoogleraar waterveiligheid aan de TU Delft. De presentatie is te vinden op: http://static.waterschapshuis.hosting.onehippo.com/veiligheidssessie-oosterhout-website.pdf . Dit geeft meer achtergrond bij de normering. Deze norm ligt niet meer ter discussie (zie ook zienswijze 5.1). Zoals op bladzijde 8 van de NRD beschreven heeft het Bestuurlijk Overleg Meerjaren programma Infrastructuur, Ruimte en Transport in 2015 besloten tot een integrale verkenning van dijkversterking Wolferen-Sprok en dijkteruglegging Oosterhout. Voor de dijkversterking is budget beschikbaar vanuit HWBP. Voor dijkteruglegging is nog niet direct geld gereserveerd, dat is wel voor de periode 2030-2050 voorzien. Hoogwaterveiligheid is een rijksbelang. De wettelijke verantwoordelijkheid voor uitvoering daarvan ligt bij de beheerder van de waterkering, waterschap Rivierenland. De 'bestuurlijke' route staat beschreven in paragraaf 1.4 en hoofdstuk 5. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.

Samenvatting zienswijze	Beantwoording
<p>6.2 Er is in paragraaf 1.2 niet aangegeven welke relatie de mogelijke aanpak van het traject Wolferen-Sprok heeft met de bouw van huizen aan de overzijde nabij Weurt en de mogelijke planning voor maatregelen aan het parallelle deel aan de zuidoever. Moet dat aspect niet ergens een plaats krijgen?</p>	<p>In de voorkeursstrategie Waal en Merwedens staat zowel voor Oosterhout als Beuningen een waterstand verlagende maatregel opgenomen. Aan de zijde van Beuningen is recent het realiseren van een nevengeul onderzocht. Uit deze verkenning bleek echter dat de geul (op dit moment) niet haalbaar is. De maatregel bij Oosterhout wordt op dit moment als variant meegenomen in de verkenning van de dijkversterking. Uit deze verkenning zal blijken of een dijkeruglegging wenselijk en haalbaar is. Bouwen in het buitendijkse gebied is niet zondermeer mogelijk. Niet alle nieuwe functies zijn in de uiterwaard toegestaan. Ook moeten nieuwe functies en bouwwerken voldoen aan strenge regels. Hierdoor wordt voorkomen dat de ruimte voor de rivier wordt verkleind. Voor een beperkt aantal terreinen in de uiterwaarden zijn specifieke afspraken gemaakt over het bebouwen. Deze terreinen hebben een zogenoemde EMAB-status gekregen (Experimenteren Met Aangepast Bouwen). Beuningen is één van deze locaties (Beleidslijn Grote Rivieren 1997). De provincie heeft hier op verzoek van de omgeving een notitie over geschreven: http://www.dijkverbetering.waterschaprivierenland.nl/binaries/content/assets/wsr/---dijkverbetering/common/projecten/wolferen-sprok/documenten/achtergrondinformatie-beuningse-uitenwaard.pdf. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>6.3 De titel 'zorgvuldig besluit' (paragraaf 1.4) is misleidend en lijkt te oordelen over de eigen handelswijze.</p>	<p>Het waterschap beoogt een zorgvuldig besluit te nemen. Dat wordt onder andere geborgd door het proces: door fasering in het ontwerp in samenhang met het omgevingsproces. Het omgevingsproces wordt afgerond met een besluit van het College Dijkgraaf en Hoogheemraden. Dit besluit wordt definitief na een besluit van het (gekozen) Algemeen Bestuur van het waterschap. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>6.4 Over welk besluit nodig is, een projectplan Waterwet met bestemmingsplannen of een provinciaal inpassingsplan. De zorg is dat bewoners straks voor voldongen feiten komen te staan wanneer er aan het einde van de verkenningfase een voorkeursbesluit genomen is. Is de vorm van het plan gekoppeld aan de dijkversterking en/of dijkverlegging?</p>	<p>Beide plannen zijn mogelijk, maar bij dijkeruglegging is een provinciaal inpassingsplan logischer, evenals bij de gebeurtenis dat er bij de dijkversterking heel veel bestemmingsplannen moeten worden aangepast. Bij beide procedures is inspraak op het ontwerpplan en MER geborgd. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>6.5 Klopt de planning dat eind 2017 duidelijk is of dijkeruglegging bij Oosterhout in lange termijn ambitie rivieren is opgenomen?</p>	<p>Eind 2017 was duidelijk dat dijkeruglegging Oosterhout nog steeds in het parallelle proces wordt meegenomen als alternatief. Op dit moment is de procedure voor de lange termijn strategie rivieren uitgesteld. Het bijbehorende MER Voorlopig Bestuurlijk Voorkeurspakket tot 2050 (VBV) gaat naar verwachting eind 2018/2019 ter inzage¹. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>6.6 Over het voorland (uiterwaarden) en de moment dat deze onder water vallen. Is er een trend in de peilen te zien in de afgelopen decennia?</p>	<p>Deze informatie is niet relevant voor de NRD en het MER.</p>
<p>6.7 Is de levensduur van de versterkte dijk daadwerkelijk 10.000 jaar en gaat bij elke aanpassing een nieuwe levensduurfase in?</p>	<p>De overstromingskansnorm geeft aan met welke kans het hoog 'mag' gaan. Voor het dijktraject tussen Wolferen en Sprok geldt een maximaal toelaatbare kans van 1/10.000 per jaar,</p>

¹ <https://vnrgemeenten.nl/lange-termijn-ambitie-rivieren-6/>

Samenvatting zienswijze	Beantwoording
	<p>dus dat gemiddeld eens in de 10.000 jaar een doorbraak op het dijktraject plaatsvindt. Dit is de ondergrens waaraan de dijk gedurende zijn levensduur aan moet voldoen. Dit in tegenstelling tot de situatie tot 2017 waar de waterkering na afkeuren niet meer aan de norm voldeed totdat de waterkering weer was versterkt. Het nieuwe ontwerp houdt rekening met een levensduur van 50 jaar voor de onderdelen in grond, en een levensduur van 100 jaar voor constructieve onderdelen. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>6.8 Verzoek tot het opnemen van gevolgen voor de bewoners bij de ontwerpuitgangspunten.</p>	<p>In de huidige fase zijn maatwerklocaties (zoals woningen op en naast de dijk) niet van invloed op het ontwerp van de alternatieven geweest. Het ontwerp is niet zo gedetailleerd (bijvoorbeeld maar enkele dwarsprofielen per dijksectie). In de volgende fase bij het voorkeursalternatief wordt aangegeven welke locaties nader gedetailleerd worden in de planuitwerking en met welke eisen (bv. behoud van woonhuis) rekening wordt gehouden. Ook bij gebruikswaarde en toekomstwaarde zullen wij aangeven wat met het grove ontwerp in het ergste geval de gevolgen voor de gebruikers van de dijk zijn. Het is nodig om de bandbreedte van de effecten te onderzoeken, om zo ook de noodzaak voor mitigerende maatregelen goed te kunnen onderbouwen en hiervoor eventueel aanvullende financiering voor te kunnen regelen. Uiteindelijk wordt het ontwerp tot in de planuitwerking steeds meer verfijnd. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>6.9 Het afvallen van de langsdam en oevergeul als kansrijke alternatief moet beter onderbouwd worden of dit moet alsnog uitgewerkt als kansrijk alternatief.</p>	<p>Deze bouwstenen zijn altijd nog mogelijk, bijvoorbeeld als mitigerende of compenserende maatregel en worden niet als apart alternatief meegenomen. De positieve en negatieve effecten worden inzichtelijk gemaakt via de andere alternatieven. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>7.1 Zienswijze gaat in op de locatie van een woning in Andelst. Het dijkversterkingsalternatief 1 (versterken in grond) heeft effect op de monumentale waarden van de woning. Indien er voorkeur voor alternatief dijkversterking 2: buitendijks versterken in grond en constructie binnendijks. Daarnaast het verzoek om de locatie te beschouwen als locatie waarvoor maatwerk is vereist.</p>	<p>De effecten op gebouwd erfgoed worden meegenomen in het MER, evenals de effecten op woningen. Uit de beoordeling van de alternatieven blijkt of een van de alternatieven redelijkerwijs past, en of het nodig is om de locatie tot een maatwerklocatie te benoemen. Wij wachten de resultaten van het onderzoek af. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>8.1 Zienswijze gaat in op de gehanteerde norm van 18.000 m³/s. Hoewel gebruikt door bestuurlijke instanties is in de vorige eeuw de afvoer van 10.000 m³/s slechts twee keer licht overschreden. Daarnaast mist een analyse van de effecten van een jaarlijks verdiepend stroombed, verminderde invloed van het smelten van gletsjers en het effect van rivierverruiming verder stroomopwaarts.</p>	<p>Zie voor een toelichting op de rivierafvoer van 18.000 m³ bij vraag en antwoord van het deltaprogramma: https://www.deltacommissaris.nl/deltaprogramma/vraag-en-antwoord/hoe-zit-het-met-de-rivierafvoer-van-18.000-m3. Daarnaast heeft Matthijs Kok hier een lezing over gegeven. Zie antwoord 6.1. Het wettelijke instrumentarium voor toetsing en ontwerp ligt niet ter discussie. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>8.2 Een toekomstige dijkverhoging en/of dijkeruglegging zal de natuur als de landelijke omgeving van de Betuwe aantasten. Er wordt buitendijks puin gestort in Natura 2000 gebied. Houd hierbij rekening met de wet Natuurbeschermingswet 1998.</p>	<p>Het MER gaat in op de gevolgen voor natuur, en daarbij de Wet Natuurbescherming, sinds 2017 de opvolger van de Natuurbeschermingswet. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>8.3 In de gemeente Beuningen is buitendijks een wooncluster in de uiterwaarden gebouwd, nabij de steenfabriek. Hoe ziet de MER rapportage van deze bouwactiviteiten eruit? Past dit in het kader van ruimte voor de rivier?</p>	<p>In de voorkeursstrategie Waal en Merwedens staat zowel voor Oosterhout als Beuningen een waterstand verlagende maatregel opgenomen. Aan de zijde van Beuningen is recent het realiseren van een nevengeul onderzocht. Uit deze verkenning bleek echter dat de geul (op dit moment) niet haalbaar is. De maatregel bij Oosterhout wordt op dit moment als variant meegenomen in de verkenning van de dijkversterking. Uit deze verkenning zal blijken of een</p>

Samenvatting zienswijze	Beantwoording
	<p>dijkteruglegging wenselijk en haalbaar is. Bouwen in het buitendijkse gebied is niet zondermeer mogelijk. Niet alle nieuwe functies zijn in de uiterwaard toegestaan. Ook moeten nieuwe functies en bouwwerken voldoen aan strenge regels. Hierdoor wordt voorkomen dat de ruimte voor de rivier wordt verkleind.</p> <p>Voor een beperkt aantal terreinen in de uiterwaarden zijn specifieke afspraken gemaakt over het bebouwen. Deze terreinen hebben een zogenoemde EMAB-status gekregen (Experimenteren Met Aangepast Bouwen). Beuningen is één van deze locaties (Beleidslijn Grote Rivieren 1997). De provincie heeft hier op verzoek van de omgeving een notitie over geschreven:</p> <p>http://www.dijkverbetering.waterschaprivierenland.nl/binaries/content/assets/wsr/---dijkverbetering/common/projecten/wolferen-sprok/documenten/achtergrondinformatie-beuningse-uitewaard.pdf.</p> <p>Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>8.4 In de gemeente Overbetuwe wordt een nieuwbouwwijk gerealiseerd in het kwelgebied Hoge Weide en ook in Nijmegen wordt langs de Bandijk gebouwd. Hoe verhoudt zich dit tot (op de voorlichtingsavond benoemde) benodigde vrije ruimte voor een verantwoorde Bandijk?</p>	<p>Nieuwe woningen worden toekomstbestendig gebouwd. De ontwerpen moeten voldoen aan de legger en keur. Dit betekent dat nieuwbouwwoningen buiten het profiel van vrije ruimte worden aangelegd, zodat ze geen hinder veroorzaken bij toekomstige dijkversterkingen. Dit kan betekenen dat ze op een verhoogd maaiveld worden aangelegd. Bestaande woningen voldoen vaak niet aan die voorwaarden. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>8.5 De recreatieve functie van de Waaldijk langs het Natura 2000 gebied tussen Oosterhout en Slijk-Ewijk wordt voor wandelaars, fietsers en beperkt bestemmingsverkeer aangetast door vele honderden motorrijders.</p>	<p>Deze beleving zullen we in het MER toevoegen aan de beschrijving van de referentiesituatie bij recreatie. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>8.6 Dijkteruglegging heeft een groot nadelig effect op oude bebouwing en agrarische bedrijven. Het is niet duidelijk voor inwoners hoe een verlaging van de waterstand van slechts 3 tot 5 centimeter deze offers rechtvaardigen.</p>	<p>Het MER beoogt deze effecten inzichtelijk te maken, zoals ook aangegeven in de NRD. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>8.7 Zienswijze geeft aan dat hoewel er informatieavonden zijn georganiseerd er geen direct gesprek met de omwonenden (betrokken bij dijkteruglegging) heeft plaatsgevonden, terwijl dit wel gewenst en gevraagd is.</p>	<p>De vraag wordt opgepakt door de omgevingsmanagers van het waterschap en heeft geen directe gevolgen voor het onderzoek voor het MER. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>9.1 De gemeente Lingewaard waardeert de duidelijke manier waarop ruimte wordt geboden aan de ideeën van inwoners. Met betrekking tot het traject van dijksectie 1 (Sprok) is bijzondere aandacht nodig vanwege de bebouwing die hier zowel binnen- als buitendijks ligt. Daarnaast zijn hier recreatieve en economische functies en is horeca aanwezig. Doordat de dijk hier al breder is, vraagt de gemeente hier om een maatwerkoplossing die geen of minimaal extra ruimtebeslag tot gevolg heeft.</p>	<p>De effecten op de betreffende gebruiksfuncties worden meegenomen in het MER. Uit de beoordeling van de alternatieven blijkt of een van de alternatieven redelijkerwijs past, en of het nodig is om de locatie tot een maatwerklocatie te benoemen. Wij wachten de resultaten van het onderzoek af. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>10.1 De gehanteerde hoogwaterveiligheidsnorm wordt in de NRD niet kritisch beschouwd. Het waterschap lijkt zich te focussen op de technische inhoud van het plan, in plaats van op gevolgen voor de direct betrokkenen. De daadwerkelijke inspraak van bewoners is beperkt, er wordt geen echt gesprek met hen gevoerd. De werkvormen die gekozen zijn doen geen recht aan de bewoners.</p>	<p>Zie 8.1.</p> <p>De gehanteerde hoogwaterveiligheidsnorm wordt voorgeschreven in de Waterwet.</p> <p>In het Milieueffectrapport wordt ingegaan op nut en noodzaak, alternatieven, effecten als de hoeveelheid woningen die moet verdwijnen, mogelijke mitigerende en compenserende maatregelen. In de NRD is aangegeven dat dit wordt uitgevoerd.</p> <p>Wij betreuren het dat u zich niet gehoord voelt. Dit is echter geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>

Samenvatting zienswijze	Beantwoording
10.2 Kwaliteitsverbetering van het gebied is vooral een lokkertje voor de bestuurders. De huidige ruimtelijke kwaliteit van het gebied is al hoog, gebiedsontwikkeling en meekoppelkansen zijn niet nodig.	Wij begrijpen dat u uw huidige leefomgeving waardeert. Dit nemen wij ook mee in het MER. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
10.3 Hoeveel geld en inspanningen moet worden ingezet om een waterstandsdaling van slechts 4 centimeter te realiseren.	In het MER wordt gekeken naar de kosten en de effecten. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
10.4 Het is niet uit te leggen dat aan de overkant onlangs een aantal villa's zijn gebouwd, precies op het smalste punt in de rivier.	<p>In de voorkeursstrategie Waal en Merwedees staat zowel voor Oosterhout als Beuningen een waterstand verlagende maatregel opgenomen. Aan de zijde van Beuningen is recent het realiseren van een nevengeul onderzocht. Uit deze verkenning bleek echter dat de geul (op dit moment) niet haalbaar is. De maatregel bij Oosterhout wordt op dit moment als variant meegenomen in de verkenning van de dijkversterking. Uit deze verkenning zal blijken of een dijkeruglegging wenselijk en haalbaar is.</p> <p>Bouwen in het buitendijkse gebied is niet zondermeer mogelijk. Niet alle nieuwe functies zijn in de uiterwaard toegestaan. Ook moeten nieuwe functies en bouwwerken voldoen aan strenge regels. Hierdoor wordt voorkomen dat de ruimte voor de rivier wordt verkleind.</p> <p>Voor een beperkt aantal terreinen in de uiterwaarden zijn specifieke afspraken gemaakt over het bebouwen. Deze terreinen hebben een zogenaemde EMAB-status gekregen (Experimenteren Met Aangepast Bouwen). Beuningen is één van deze locaties (Beleidslijn Grote Rivieren 1997). De provincie heeft hier op verzoek van de omgeving een notitie over geschreven:</p> <p>http://www.dijkverbetering.waterschaprivierenland.nl/binaries/content/assets/wsrl---dijkverbetering/common/projecten/wolferen-sprok/documenten/achtergrondinformatie-beuningse-uiterwaard.pdf.</p> <p>Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
11.1 Op landgoed Oosterhout beginnen de monumentale waarden vanaf de teen van de dijk. Het is niet correct om te zeggen dat de gebouwde rijksmonumenten op 100 m van de dijk liggen.	Wij nemen de rijksbeschermd status van het landgoed mee in het MER. Dit is ook zo bedoeld in de NRD. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
11.2 In hoofdstuk 4.3 ontbreekt de erfgoedwet, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht en het samenwerkingsconvenant tussen de RCE en de waterschappen.	De Kaderrichtlijn Water is onderdeel van het Milieueffect-rapport via het thema natuur. Het Milieueffectrapport bevat uitgebreide beleidskaders zoals is toegelicht in paragraaf 4.3 van de NRD.
11.3 In dijkvak 8 is ter hoogte van het Sterrenbos een damwand aanwezig die bij de laatste dijkversterking is gerealiseerd om het Sterrenbos te sparen.	Dat is ons bekend. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.
11.4 Buitenplaats Oosterhout is een belangrijk recreatiegebied voor bewoners uit de regio. Het is van belang dat het hele gebied toegankelijk blijft. De Buitenplaats is particulier eigendom en voert zelfstandig beleid. Dit gebied is tevens een belangrijke langjarige onderzoekslocatie van het NIOO-KNAW, een van de gebruikswaarden die nu niet wordt beschreven.	<p>In het MER wordt recreatie meegenomen, zoals ook opgenomen in de NRD.</p> <p>Het gegeven van de onderzoekslocatie is een aanvullende gebruikswaarde, maar wij achten de waarden van het bos voldoende vertegenwoordigd bij andere thema's als natuur, cultuurhistorie en recreatie. Dit is geen aanleiding tot aanpassing van de informatie in de NRD.</p>
<p>12. Veiligheidsregio Gelderland-Zuid ziet graag de volgende criteria toegevoegd aan het beoordelingskader:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De mate van bereikbaarheid voor hulpdiensten bij het thema Gebruikerswaarde; - Aandacht voor de verkeersveiligheid van de dijk en de 	Wij nemen deze nadere uitwerking van het thema gebruikswaarde in het MER op.

Samenvatting zienswijze	Beantwoording
<p>andere wegen in het plangebied mee te nemen bij het thema Gebruikerswaarde, i.r.t. de al genoemde beoordelingscriteria verkeersfunctie dijk' en recreatiefunctie'.</p> <p>De veiligheidsregio wordt graag betrokken bij de plannen.</p>	

3

ADVIES COMMISSIE VOOR DE MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

Tabel 3.1 Samenvatting zienswijzen en beantwoording

<p>13.1 Veiligheidsopgave (§2.2 commissie m.e.r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - In de fase van de NRD zijn de ontwerpberekeningen gebaseerd op conservatieve uitgangspunten. Een in het MER aan te houden verfijndere rekenwijze zal mogelijk leiden tot (ruimtelijk) gereduceerde ontwerpen. Daarom adviseert de Commissie om steeds kritisch de gekozen oplossingsrichtingen en alternatieven te evalueren. Voer gedetailleerde ontwerpberekeningen uit voorafgaande aan een verdere uitwerking van de oplossingsrichtingen (mogelijk afvallen buitenberm en terugkomen pipingberm door verkorting daarvan). - Geef in het MER een kritische analyse van de technische uitgangspunten. De commissie m.e.r. heeft als zorg dat bouwstenen onterecht zijn afgevallen vanwege de conservatieve benadering. 	<p>Er is geen sprake van het oneigenlijk afvallen van bouwstenen of mogelijke oplossingsrichtingen voor grote secties van het dijktraject.</p> <p>In het ontwerpproces wordt gewerkt van grof naar fijn. Bij het nadere ontwerp van de alternatieven zoals voorgesteld in de NRD en beoordeeld in de volgende MER fase 1 gebruiken wij gedetailleerdere ontwerpberekeningen. Dit betekent dat in de effectbeoordeling ook al rekening wordt gehouden met een ruimtebeslag van een specifiek dijksectie. Vaak is dat minder dan de maximale 50 m die in de NRD is aangegeven. In de planuitwerking worden de uitgangspunten voor het ontwerp van het voorkeursalternatief weer verder verfijnd.</p>
<p>13.2 Besluitvorming en participatie (§3.3 commissie m.e.r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Commissie geeft in overweging om het MER 1e fase samen met de keuze voor het voorkeursalternatief ter inzage te leggen en hierop zienswijzen te vragen. - Geef aan welke besluiten nodig zijn, wie daarvoor het bevoegde gezag is en wat globaal de tijdsplanning is. Ga ook in op de eisen die in het kader van de uitvoeringsbesluiten worden gesteld aan het detailniveau voor het in beeld brengen van de milieueffecten van het voorkeursalternatief of de planuitwerking. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gedeputeerde Staten adviseren om het voorkeursalternatief ter inzage te leggen. - Dit wordt opgenomen in het MER fase 2.
<p>13.3 Selectie van alternatieven (§3.1 commissie m.e.r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Commissie adviseert om de robuustheid en onderbouwing van de keuze voor het voorkeursalternatief te vergroten door tenminste één maar bij voorkeur meerdere integrale alternatieven te ontwikkelen. De Commissie denkt bijvoorbeeld aan: een integraal alternatief waarin sprake is van dijkversterking langs het gehele traject (waar nodig) en een alternatief waarin een combinatie van dijkversterking en dijkeruglegging plaats vindt. - Beschrijf in het MER op een duidelijke en navolgbare wijze welke afwegingen en keuzes zijn gemaakt om te komen tot het voorkeursalternatief, waarbij het milieubelang volwaardig is meegewogen. Geef tevens aan of en in welke mate de alternatieven met dijkeruglegging passen in de lange termijn visie zoals deze vastgelegd gaat worden in de Rijksstructuurvisie grote rivieren. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het MER fase 1 maakt de effecten van de integrale versterkingsalternatieven inzichtelijk. Het VKA zal opgebouwd zijn uit verschillende versterkingsalternatieven tussen (deel)dijksecties. Voor dijksectie 12 bij Oosterhout maakt het MER fase 1 de verschillen tussen dijkversterking en dijkeruglegging inzichtelijk. Door juist in te gaan op de concrete effecten van de maatregelen in deze dijksectie, is de beslisinformatie gedetailleerder op dit punt. - HET MER fase 2 gaat in op de afwegingen en keuzes bij het voorkeursalternatief. Dan is er ook meer duidelijkheid over de lange termijn visie grote rivieren.
<p>13.4 Toekomstbestendigheid alternatieven (§3.1 commissie m.e.r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maak bij het alternatievenonderzoek een duidelijke afweging op het criterium 'toekomstbestendige inrichting' (uitbreidbaar, aanpasbaar, functie toekomstige 	<ul style="list-style-type: none"> - Dit is in de NRD in het beoordelingskader opgenomen.

<p>ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geef aan welke harde belemmeringen van Natura 2000 een rol spelen bij de samenstelling van alternatieven. - De Commissie geeft in overweging om, mede gelet op de zienswijzen, ter hoogte van de Beuninger Waard te verkennen of door (ook) de overzijde van de rivier te benutten, niet tot andere of aanvullende oplossingsrichtingen kan worden gekomen om de invulling van de lange termijn ambitie voor de waterstandsverlaging in dit riviertraject te verwezenlijken. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dit heeft een rol gespeeld door een alternatief in te zetten met minimaal ruimtebeslag buitendijks. - De opdracht voor het project is om een Verkenning uit te voeren naar een dijkversterking Wolferen-Sprok en een dijkteruglegging Oosterhout. De bedoeling van de Verkenning is niet om de dijkteruglegging Oosterhout te vergelijken met andere potentiële projecten (bovenstrooms of benedenstrooms, aan beide zijden van de rivier) die een vergelijkbare waterstandsvaling te weeg brengen. Deze afweging tussen potentiële projecten (voor waterstandsvaling) is al op het niveau van een riviertak gemaakt in de Voorkeursstrategie Rijn (2014). Momenteel wordt gewerkt aan het vastleggen van de Voorkeursstrategie in de Lange Termijn Ambitie Rivieren met een planologische verankering in een Rijksstructuurvisie. De afweging op riviertakniveau heeft geleid tot de keuze voor een bepaalde invulling van de Beuningerwaard. De achtergronden van de keuze staan vermeld in een memo Achtergrondinformatie Beuningse uiterwaard. Uitgangspunt voor de Dijkteruglegging Oosterhout is de Voorkeursstrategie Rijn (2014). Indien nieuwe maatregelen wenselijk of noodzakelijk zijn in de Beuningerwaard kan deze afweging beter plaatsvinden in de Lange Termijn Ambitie Rivieren (met bijbehorende Rijksstructuurvisie). Aangegeven zal worden in hoeverre de dijkteruglegging past in de Lange Termijn Ambitie Rivieren die nu wordt voorbereid.
<p>13.5 gebiedsopgave (§3.2 commissie m.e.r)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Breng per meekoppelproject concreet de kansen in beeld en geef (indien voldoende concreet) weer hoe deze kansen in het alternatievenonderzoek worden uitgewerkt, eventueel ook in het kader van mitigatie of compensatie van effecten op bijvoorbeeld natuur. 	<ul style="list-style-type: none"> - De kansen en risico's van de meekoppelkansen worden meegenomen in het MER.
<p>13.6 effectbeschrijving algemeen (§4.1 commissie m.e.r) Geef inzicht in:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activiteiten in realisatiefase (aanleg/inrichting) en eindsituatie (beheer, onderhoud en gebruik) - Hoeveelheden zand, klei en andere materialen en gewenste kwaliteit (fysisch/chemisch), hoeveel grond van welke kwaliteit moet worden aangevoerd - Logistiek van de aanvoer van grond en andere materialen, en te treffen voorzieningen als tijdelijke depots - Fasering en doorlooptijd uitvoering - Benodigde ontgrondingen binnen het studiegebied (meenemen effecten). 	<ul style="list-style-type: none"> - Dit is onderdeel van het MER. - Hierover volgt in het MER fase 2 een nadere beschouwing of dit criterium bijdraagt aan een zinvolle effectbeoordeling. - Dit is onderdeel van het MER fase 2. - Dit is onderdeel van het MER fase 2. - Als hier tijdens de planuitwerking inzicht in is, dan wordt het onderdeel van het MER fase 2.
<p>13.7 Beoordelingskader (§4.2 commissie m.e.r)</p> <ul style="list-style-type: none"> - In de verkenningsfase moeten alternatieven onderzocht op de aspecten die onderscheidend zijn voor de keuze van het voorkeursalternatief - Geef voor het voorkeursalternatief aan welke voor het milieu relevante (uitvoerings)aspecten er zijn, zoals (tijdelijke) hinder. Werk mitigerende maatregelen uit om hinder en andere milieueffecten van het voornemen te minimaliseren. Toon aan dat het voorkeursalternatief uitvoerbaar is binnen wet- en regelgeving. Sluit het detailniveau van het MER hierop aan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Conform intentie NRD
<p>13.8 Natuur (§4.3 commissie m.e.r) Omschrijf de natuureffecten, zowel Europees als nationaal, met de volgende adviezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Natura 2000: <ul style="list-style-type: none"> · Benoem natuurdoelen Natura 2000 en gebruik 	<ul style="list-style-type: none"> - Conform intentie NRD

<ul style="list-style-type: none"> (potentie) soorten en habitats (omgeving) dijk · Advies om eventuele passende beoordeling op te nemen bij MER en conclusies in hoofdtekst · Aanzet ADC-toets in MER opnemen (inschatting kansrijkheid en waarom) - Overige beschermde gebieden <ul style="list-style-type: none"> · Benoem natuurbeheertypen en ambitietypen · Geef verstoring of versterking van plan aan, inclusief aanleg · Ga in op compensatieopgave en waar die gevonden kan worden (relatie dijkeruglegging) - Beschermde soorten en rode-lijstsoorten <ul style="list-style-type: none"> · Beschrijf relevante beschermde soorten en de effecten aanleg- en eindfase (op kaart) · Ga in op verbodsbepalingen per soort, de gevolgen, rekening houdend met mitigerende en compenserende maatregelen · Motiveer waarom eventuele ontheffing kan worden verleend - Geef ligging en areaal bosgebieden en houtopstanden en oppervlakteverlies of -winst per alternatief 	
<p>13.9 Bodem en water (§4.4 commissie m.e.r)</p> <p>Aanvullend meenemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mogelijke gevolgen voor verontreiniging van grond- en oppervlaktewater door de verwerking van in het gebied vrijkomende grond; - waterkwaliteit in de nevengeul inclusief het risico op de vorming van blauwalgen door nalevering van nutriënten. - beïnvloeding van het hydrologische systeem (kwel, grondwaterstanden en stromingen) onder verschillende omstandigheden in beeld als gevolg van de dijkeruglegging en het plaatsen van schermen in de dijk of directe omgeving ervan; - de effecten op grondwaterstanden (verhoging/verlaging) ook de afgeleide gevolgen op bebouwing en landbouw (tijdelijk/permanent); - mogelijke verandering van de verspreiding van verontreiniging uit bestaande puntbronnen in het gebied; - zettingen ter plaatse van de dijkvakken en in de directe omgeving in beeld met mogelijke gevolgen voor aanwezige bebouwing. - (mogelijke) bijdrage van de alternatieven aan de doelen voor de Waal vanuit de Kaderrichtlijn Water. 	<p>In het MER wordt gewerkt met zinvolle effectbepaling. (Water)bodemkwaliteit, grondverzet, oppervlakte- en grondwater zijn onderdeel van het MER. Voor de overige genoemde criteria wordt in het MER overwogen waarom deze criteria wel of niet relevant zijn, en de zinvolle effecten vervolgens afgewogen.</p>
<p>13.10 Erfgoed en ruimtelijke kwaliteit (§4.5 commissie m.e.r)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Geef aan waar positieve effecten optreden door verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van dijk en omgeving. Beschouw deze los van negatieve effecten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Conform intentie NRD.
<p>13.11 Woon- en leefmilieu (§4.6 commissie m.e.r)</p> <ul style="list-style-type: none"> - De Commissie denkt voor de tijdelijke effecten aan overlast vanwege de ingrepen in de vorm van geluidhinder, bereikbaarheid, verkeersoverlast, beïnvloeding luchtkwaliteit en trillingen (door bijvoorbeeld heien). 	<ul style="list-style-type: none"> - Conform intentie NRD. In het MER zal worden aangegeven waarom deze criteria wel of niet relevant zijn. Zinvolle criteria worden verder uitgewerkt.
<p>13.12 Overige aspecten (§5 commissie m.e.r)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gebruik recent en overzichtelijk kaartmateriaal met duidelijke legenda. Op minstens één kaart moeten alle topografische namen die in het MER worden gebruikt goed leesbaar zijn aangegeven. - Verduidelijk het voornemen en alternatieven door gebruik te maken van foto-montages en visualisaties. 	<ul style="list-style-type: none"> - Conform NRD - De alternatieven worden op een adequate wijze toegelicht. De te kiezen vorm zal nog nader bepaald worden vanuit het omgevingsspoor.